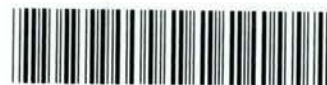

Van: : college van burgemeester en wethouders
Datum : 13 februari 2018
Portefeuillehouder(s) : wethouder Haring
Portefeuille(s) : Milieu
Contactpersoon : R.C. Ouwerkerk
Tel.nr. : 8856
E-mailadres : ouwerkerk.r@woerden.nl

18R.00068

Onderwerp: Beantwoording vragen ex artikel 40 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad gesteld door Job van Meijeren van de fractie van CDA over Aardgasloos in het Schilderskwartier

Beantwoording van de vragen:

1. Welke uitgangspunten heeft het College vastgesteld van de rol van de gemeente in het afkoppelen van aardgas?

Met de ondertekening van de Green Deal is het College gestart met de verkenning naar de aardgasvrije wijk Schilderskwartier-west. Een verkenning waarbij op voorhand bekend was dat een juridische grond ontbreekt om een aardgasvrije wijk aan te wijzen en af te dwingen dat deze ook daadwerkelijk aardgasvrij wordt. Het traject om de bestaande regelgeving (aansluitplicht) te wijzigen is door het Rijk in gang gezet, maar zal pas in 2018 (datum ten tijde van de ondertekening) van kracht worden, na goedkeuring door de Tweede en Eerste Kamer. In de tussenliggende periode gaan Rijk, gemeenten en partners toch gezamenlijk aan de slag, op vrijwillige basis, om samen ervaringen op te doen en te bouwen aan de grond om de wetgeving aan te passen.

De partners in het project zijn, naast de gemeente, Stedin en GroenWest. De gemeente met de ambitie CO2 neutraal in 2030, Stedin vanwege de vervangingsopgave van het gasnet in het Schilderskwartier vóór 2030 en GroenWest vanwege een koppeling van de onderhoudsopgave met de duurzaamheidsopgave. Aan de voorkant zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd door de partijen:

- Gemeente Woerden is trekker. De gemeente is een betrouwbare partij voor bewoners. De inspraak van bewoners is belangrijk in het proces.
- Groenwest is medespeler en meedenker in het project en een van de belangrijke 'woningeigenaren' van de wijk. Zij steunen het initiatief, maar kunnen geen verantwoordelijkheid nemen voor het project buiten het eigen vastgoed.
- Stedin ziet het project als een belangrijk leertraject voor de toekomstige rol van de netbeheerder en de verduurzaming van het energiesysteem. Voorwaarde is dat alle klanten gelijk behandeld worden en dat de rol van Stedin binnen de wet- en regelgeving past.

a. Hoe zijn de verschillende verantwoordelijkheden (bron, netwerk, aansluiting) verdeeld?

De verantwoordelijkheid voor de bron is afhankelijk van de energiedrager. Op termijn, met de komst van de nieuwe Omgevingswet, zal de gemeente verantwoordelijkheid dragen voor het stellen van eisen aan verduurzaming van lokale bronnen.

De verantwoordelijkheid voor het beheer van de netten voor de distributie van gas en elektriciteit ligt bij de regionale netbeheerder. Binnen Woerden is dat Stedin. Ook het realiseren, inspecteren en onderhouden van aansluitingen binnen Woerden valt onder de verantwoordelijkheid van Stedin. Benodigde nieuwe aansluitingen of aanpassingen van bestaande aansluitingen vragen bewoners bij de netbeheerder aan.

b. Heeft de gemeente een wettelijke zorgplicht ten aanzien van energievoorziening naar de inwoners? Zo ja, hoe wordt deze ingevuld?

Volgens de Energieagenda hebben gemeenten verantwoordelijkheid voor het maken van een keuze voor een duurzame energievoorziening. Bij de huidige gereguleerde energiedragers, gas en elektriciteit, ligt de verantwoordelijkheid voor veiligheid en leveringszekerheid bij de regionale netbeheerder Stedin, zoals

vastgelegd in respectievelijk de Gas- en Elektriciteitswet. Bij de keuze voor een all-electric energievoorziening blijft de verantwoordelijkheid dus bij de netbeheerder.

2. Ten aanzien van het plan en de strategie:

a. Kunt u de raad het plan van aanpak of de strategie doen toekomen?

Het project is een verkennend traject waarin we gezamenlijk leren: gemeente, Stedin en GroenWest, maar ook het Rijk.

Per fase is een schets van de te nemen stappen beschreven, zie hieronder.

Schilderskwartier: planning korte termijn*

* Gemeente Woerden, Stedin en GroenWest blijven alert op nieuwe ontwikkelingen en zullen de NMa, Stedin en GroenWest over de voortgang van het onderzoek in de loop van 2017 en 2018 in de raad brengen. De planning is een voorbeeld en kan veranderen.

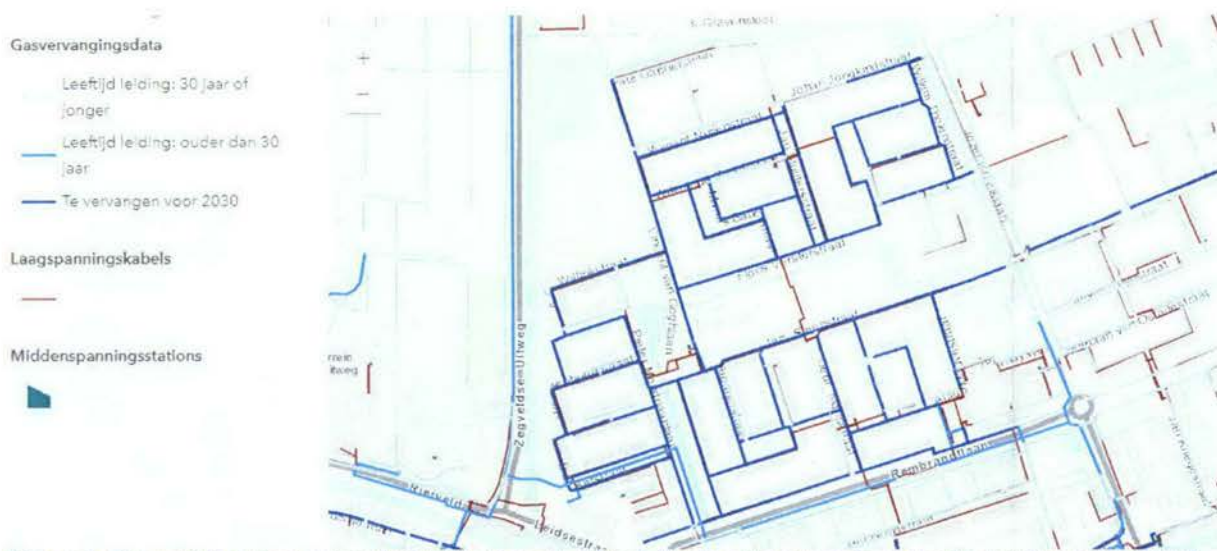
Voor iedere fase wordt een stappenplan beschreven voor de volgende lijnen:

- Aanpak wijk (welke systeemkeuze, welke alternatieve infrastructuur in plaats van aardgas)
- Aanpak woningen: uitwerken wat mogelijk is voor de woningen en wat de systeemkeuze voor de woningen en bewoners betekent
- Bewonerscommunicatie: communicatie over de verkenning richting bewoners
- Bestuurlijke verankering van het proces
- Systemische verankering van voortgang: kennis uitwisselen met andere gemeenten en bijdragen aan een aanpak voor de rest van Woerden.

Voor de lange termijn: zie het antwoord op vraag 3.

b. Kunt u de raad het onderzoek doen toekomen waaruit blijkt dat het huidige leidingstelsel niet meer rendabel is en aan vervanging toe is?

De verantwoordelijkheid voor het leidingstelsel ligt bij Stedin. Stedin heeft aangegeven dat zij met de NMa, de toenmalige toezichthouder, een gasvervangingsbeleid zijn overeengekomen. Op basis van materiaal en leeftijd zijn risicoprofielen vastgelegd en vervangingstermijnen bepaald. In figuur 1 is het resultaat daarvan voor het Schilderskwartier te zien (bron: Stedin). In donkerblauw zijn de leidingen weergegeven die vóór 2030 vervangen moeten worden.

Figuur 1. Overzicht aardgasnetwerk Schilderskwartier West. Donker blauw geeft aan welke leidingen voor 2030 vervangen dienen te worden.

3. Hoe verloopt het proces:

a. Welke stappen zijn er inmiddels doorlopen en welke zijn er nog voorzien?

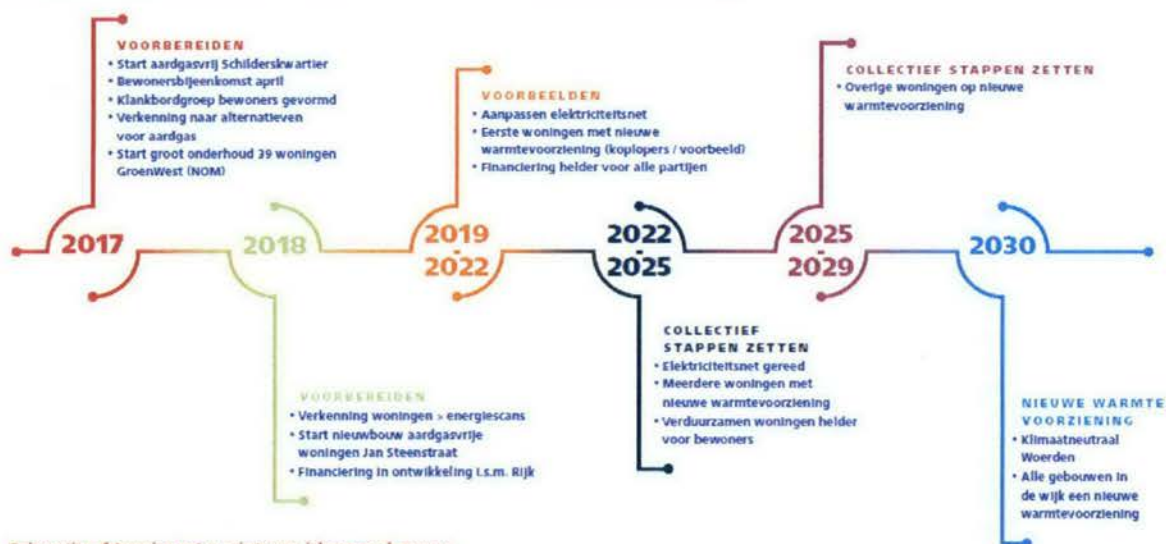
Tot nu toe:

- Verkenning naar alternatieven voor aardgas (zie ook het antwoord op vraag 6).
- Informeren en betrekken van inwoners (participatie), beantwoorden van vragen van bewoners
- Onderzoek naar totaal maatschappelijke kosten van 3 alternatieven.
- Start groot onderhoud/pilot met Nul-op-de-meter-renovatie bij 39 woningen GroenWest.

Aankomende periode (tot zomer 2018):

- Uitvoering besluitvormingsproces alternatieve warmtevoorziening
- Onderzoek kosten en baten per stakeholder van het alternatief ten opzichte van huidige situatie per stakeholder
- Betekenis alternatief voor woningen (woningsscans)
- Informeren en betrekken inwoners (participatie), beantwoorden van vragen van bewoners
- Zoeken naar passende financieringsconstructies.

Figuur 2 toont het langeretermijntraject. Tot 2030 zullen zorgvuldige stappen gezet worden. Door goede voorbereiding en het leren van voorbeelden verwachten we vanaf 2022 klaar te zijn de wijk te helpen collectief stappen te zetten naar een nieuwe warmtevoorziening.

Er is continu afstemming met en ruimte voor inbreng van bewoners.
Gedurende de gehele periode blijven Stedin, GroenWest en de gemeente alert op nieuwe ontwikkelingen.
Deze planning is aan veranderingen onderhevig. Aan deze planning kunnen geen rechten worden ontleend.

Figuur 2. lange termijn planning voor het project in Schilderskwartier West zoals in inloopavond 29 november 2017 gepresenteerd

b. Wat is het resultaat van inwonersbijeenkomsten en gesprekken met andere stakeholders?

- In april 2017 vond de eerste informatiebijeenkomst plaats om bewoners te informeren dat het Schilderskwartier voor 2030 op een alternatieve warmtevoorziening wordt aangesloten: 120 bewoners aanwezig
- Uit de informatiebijeenkomst is een klankbordgroep ontstaan die tot nu toe 3x is bijgepraat: ca 22 bewoners. Deze klankbordgroep is geen vertegenwoordiging van de bewoners en ook geen afspiegeling van de wijk. Wel zijn zij actief betrokken en soms heel kritisch over de opgave en wat het voor de wijk betekent.
- Van april tot november zijn 3 nieuwsbrieven huis-aan-huis verspreid, waarin veel informatie over de ontwikkelingen wordt gegeven.
- Eind november 2017 is een inloophmoment georganiseerd om de ontwikkelingen met bewoners te bespreken. Ook vertegenwoordigers van Stedin en GroenWest waren aanwezig. Hier konden bewoners zich laten informeren over de verkenning van alternatieven en vragen stellen.
- Uit zowel de reactie van de klankbordgroep als de inwoners op het inloophmoment kan worden afgeleid dat bij deze bewoners geen draagvlak is voor een warmtenet, gelet op de bijzondere ondergrond (voorkomen paalrot).
- Wel zijn er veel vragen, vooral over wat het gaat kosten en wat mogelijke maatregelen betekenen voor de aanpassing van de woning.

c. Wordt er onderscheid gemaakt tussen huurders en eigenaren? Waarom?

De transitie lukt alleen als alle bewoners van een alternatieve warmtevoorziening worden voorzien. In die zin wordt de wijk als een geheel gezien. Door samen stappen te zetten, kunnen er kansen ontstaan voor efficiëntie en prijsverlaging voor alle vastgoedeigenaren (door collectieve inkoop en schaalvoordelen). Woningcorporatie GroenWest is daarom nauw betrokken in de projectgroep. In communicatie en begeleiding wordt wel onderscheid gemaakt tussen de twee groepen. Particuliere eigenaren zullen zelf keuzes moeten maken over hoe zij willen overstappen op een andere energievoorziening. Zij zullen daarom goed geïnformeerd en begeleid moeten worden om te kunnen inschatten wat in hun situatie de beste keuzes zijn en welke financieringsmogelijkheden hen ter beschikking staan. GroenWest spant zich in dezelfde mate in voor goede informatievoorziening naar huurders.

4. Herkent het College de signalen van inwoners dat zij de gevolgen en consequenties nog niet overzien, maar wel de druk voelen van de College ambitie?

Deze signalen zijn ook gehoord vanuit de klankbordgroep en de bewoners waarmee de gemeente contact heeft gehad. Het is een bewuste keuze geweest om bewoners in een vroeg stadium bij de verkenning te betrekken, al heeft de gemeente dan nog niet alle antwoorden. In een meer participerende vorm van beleid maken zal dit in de toekomst vaker het geval zijn. Er is open gecommuniceerd dat we stapsgewijs helder krijgen wat de exacte consequenties zijn, dat bewoners hierin gevraagd worden mee te denken en dat er ook geen verwachting is dat mensen overstappen, tot er een toekomstbestendig alternatief geboden kan worden. We verwachten niet dat bewoners zonder betaalbaar en toekomstbestendig perspectief gaan investeren. Zoals ook op de website <https://www.woerden.nl/aardgasvrij> wordt vermeld: "Op dit moment is het nog niet verplicht van het aardgas af te gaan. Iedereen in Nederland heeft recht op warmte. Op korte termijn zult u daarom ook niet worden afgesloten." We blijven inwoners actief betrekken en benaderen, waarmee we deze signalen gaandeweg ondervangen met goede antwoorden.

Overigens suggereert de wijze waarop de vraag gesteld is dat het hier om een ambitie van alleen het college zou gaan. Het college hecht eraan te vermelden dat het gaat om een ambitie van de gemeenteraad, die door het college op bovenstaande wijze is vertaald.

5. Is er voldoende draagvlak in de wijk voor de realisatie van dit project? Waaruit blijkt dat?

Het college heeft geen reden om aan te nemen dat er niet voldoende draagvlak is. Het college is zich er echter scherp van bewust dat het proces veel vragen oproept en onrust geeft. Om draagvlak te behouden zal het informeren van bewoners, beantwoorden van vragen van bewoners en het gezamenlijk optrekken onze volste aandacht hebben en houden.

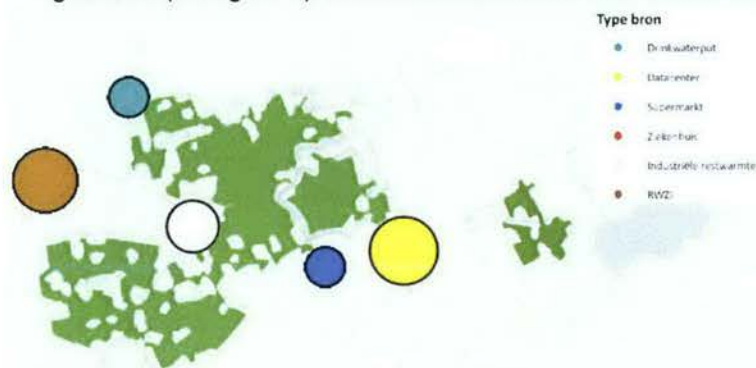
6. Welke mogelijke energie-alternatieven zijn er voor de realisatie van een aardgasloze wijk en op welke manier zijn deze onderzocht en in beeld gebracht?

De onderzochte energie-alternatieven zijn:

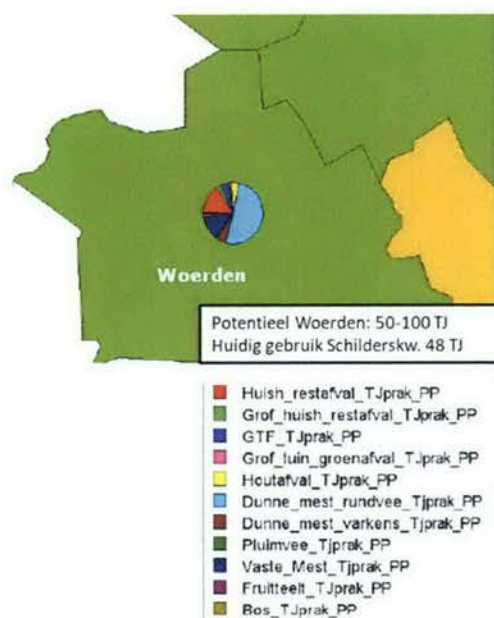
- Warmte-Koude-Opslag is niet mogelijk gebleken, gezien de risico's voor het nabijgelegen drinkwatervoorzieningsgebied. Bron: Provinciale Milieuvordering (provincie Utrecht).
- Geothermie: Gemeente-brede analyse nog niet voorhanden. Vuistregel is dat geothermie alleen haalbaar is met een bron voor ca. 2500 woningen. (Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en

Innovatie: 'Stads- of wijkverwarming met geothermie als bron'). Alternatief valt daarom af.

- Groen gas is geen geschikt alternatief. Van alle biomassaströmen is bepaald dat het praktisch potentieel 50 tot 100 TJ is. Voor Schilderskwartier zou 48 TJ nodig zijn. Daarmee zou nagenoeg alle biomassa ingezet moeten worden voor het Schilderskwartier. Bovendien vraagt het alternatief groen gas dat het gasnet dan alsnog vervangen moeten worden (gelet op de risico's, zie vraag 2b. Bron: Rapport "Biomassapotentieel Provincie Utrecht", Ecofys (2011). (zie figuur 4)
- All-electric is kansrijk, met name voor grondgebonden woningen waar veel energiebesparing nog te behalen is.
- Een warmtenet voor Schilderskwartier is mogelijk kansrijk. Restwarmtebronnen hiervoor zijn in kaart gebracht (zie figuur 3). Bron: Kanskaarten Warmtebenutting Provincie Utrecht Greenvis (2016).

Figuur 3. Restwarmtebronnen Woerden, bron: Greenvis

Figuur 4. Potentie voor groen gas in Woerden, bron: Ecofys

7. Op welk moment verwacht het College de inwoners duidelijkheid te kunnen verschaffen over de bekostiging van de overstap naar een aardgasloze wijk?

Het is de verwachting dat voor de zomer 2018 een globale inschatting van de kosten per stakeholder duidelijk is. Als er een sluitende business-case is voor alle betrokkenen, wordt de raad gevraagd de keuze voor een alternatieve warmtevoorziening vast te leggen (zie vraag 8).

8. Op welke wijze wordt de gemeenteraad betrokken bij dit project, worden er nog kaderstellende of budgettaire besluiten verwacht van de raad?

De raad wordt eind 2018 gevraagd, om vooruitlopend op toekomstige wettelijke mogelijkheden, een besluit te nemen over een andere warmtevoorziening. Een toelichting hierop:

Gemeenten gaan een cruciale rol spelen in de energietransitie via de Omgevingswet. Gemeenten leggen in een Omgevingsplan, tevens een lokaal energie- en warmteplan, vast op welke wijze en met welke instrumenten de verduurzaming vorm krijgt. De Omgevingswet is uitgesteld, en zal waarschijnlijk pas in 2021 van kracht worden. Als voorbereiding hierop wordt gestart met de ontwikkeling van een energie- en

warmteplan. Dit plan zal via participatieprocessen ontwikkeld worden, en zal een doorlooptijd van ca 1 à 2 jaar hebben.

Om de voortgang van de aardgasvrije wijk Schilderskwartier-West niet in de weg te staan, en bewoners en andere stakeholders in de wijk zekerheid te geven, zal de raad worden gevraagd een besluit te nemen over de alternatieve warmtevoorziening in deze wijk. Een besluit wordt ingericht in de 'geest van de omgevingswet', waarbij de wijk en haar bewoners vertrouwen op maximale inzet van de gemeente, netbeheerder Stedin en GroenWest dat de gekozen richting wordt uitgevoerd en uiteindelijk wordt vastgelegd in het Energietransitieplan Woerden. Het besluit kan genomen worden onder de volgende voorwaarden:

- goede onderbouwing van het alternatief voor aardgas
- een toekomstbestendig alternatief, waarbij bewoners en andere partijen binnen de wijk financieel niet onevenredig zwaar getroffen worden
- goede betrokkenheid van de omgeving bij de besluitvorming over het alternatief
- ondersteuning kan worden geboden aan bewoners ea, zoals begeleiding/advies en financiering, bijvoorbeeld via een samenwerkingsverband van stakeholders in de wijk

Bijlagen:

De ingekomen brief met corsanummer: 18.000786

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

From: Corten, Gijs <corten.g>
Sent: maandag 15 januari 2018 10:29:43
To: !Raadsleden; !Burgemeester en wethouders
Cc: Stadhuis; !Concernzaken
Subject: Schriftelijke vragen art. 40 - Aardgasloos Schilderskwartier
Attachments: Art. 40 vragen - CDA inzake Aardgasloos in het Schilderskwartier.pdf

*Aan het College
Cc Raad*

Bijgaand treft u aan een serie schriftelijke vragen ex artikel 40 van het RvO van het CDA inzake Aardgasloos Schilderskwartier. Conform het RvO dient het college de vragen binnen een termijn van 30 dagen te beantwoorden, te weten vóór 13 februari 2018.

Met vriendelijke groet,

Gijs Corten | adjunct-griffier / raadsadviseur (ad interim) | Gemeente Woerden

Postbus 45, 3440 AA Woerden | De Bleek 10, 3447 GV Woerden

M 06 – 26 46 77 45 | **E** corten.g@woerden.nl | raadsgriffie@woerden.nl

W gemeenteraad.woerden.nl

ARTIKEL 40 VRAGEN

Aardgasloos in het Schilderskwartier

Woerden heeft de ambitie om in 2030 een CO2-neutrale gemeente te zijn. In het kader daarvan is één van de acties uit het Actieplan Duurzaamheid om te werken aan een aardgasloze gemeente Woerden ([website](#)).

Het College heeft vervolgens bepaald dat Schilderskwartier-west een wijk is die kansrijk is om af te koppelen van aardgas. Naar aanleiding hiervan zijn bijeenkomsten georganiseerd met de inwoners. Onze fractie bereiken diverse signalen van inwoners die zich zorgen maken over deze ontwikkelingen. Inwoners wijzen erop dat zij geen inzicht hebben in de consequenties qua kosten, maar wel de druk voelen van de ambitie die het College heeft geformuleerd. Mijn fractie heeft daarom de volgende vragen:

1. Welke uitgangspunten heeft het College vastgesteld ten aanzien van de rol van de gemeente in het afkoppelen van aardgas?
 - a. Hoe zijn de verschillende verantwoordelijkheden (bron, netwerk, aansluiting) verdeeld?
 - b. Heeft de gemeente een wettelijke zorgplicht ten aanzien van energievoorziening naar de inwoners? Zo ja, hoe wordt deze ingevuld?
2. Ten aanzien van het plan en de strategie:
 - a. Kunt u de raad het plan van aanpak of de strategie doen toekomen?
 - b. Kunt u de raad het onderzoek doen toekomen waaruit blijkt dat het huidige leidingstelsel niet meer rendabel is en aan vervanging toe is?
3. Hoe verloopt het proces:
 - a. Welke stappen zijn er inmiddels doorlopen en welke zijn er nog voorzien?
 - b. Wat is het resultaat van inwonersbijeenkomsten en gesprekken met andere stakeholders?
 - c. Wordt er onderscheid gemaakt tussen huurders en eigenaren? Waarom?
4. Herkent het College de signalen van inwoners dat zij de gevolgen en consequenties nog niet overzien, maar wel de druk voelen van de College ambitie?
5. Is er voldoende draagvlak in de wijk voor de realisatie van dit project? Waaruit blijkt dat?
6. Welke mogelijke energie-alternatieven zijn er voor de realisatie van een aardgasloze wijk en op welke manier zijn deze onderzocht en in beeld gebracht?

7. Op welk moment verwacht het College de inwoners duidelijkheid te kunnen verschaffen over de bekostiging van de overstap naar een aardgasloze wijk?
8. Op welke wijze wordt de gemeenteraad betrokken bij dit project, worden er nog kaderstellende of budgettaire besluiten verwacht van de raad?

Wij rekenen op uw spoedige beantwoording, namens de CDA fractie,

Job van Meijeren